

Studieplan for Norsk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng) (2015–2016)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Norsk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng) er valgfag i *Grunnskolelærerutdanning 5-10 (240 studiepoeng)*.

Det er krav om politiattest og tuberkulinkontroll til studiet, se nærmere informasjon i studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5-10 (240 studiepoeng).

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Norsk er eit kunnskaps- og dannelsesfag, eit estetisk fag, eit språkfag og eit praktisk profesjonsfag. Læringsutbyttet i dei fire emna i studiet er knytt til faglege kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse som er nødvendig for å kunne undervise i norskfaget på 5. til 10. trinn.

KUNNSKAP

Studenten

- har brei kunnskap om relevante teoriar om lesing og leseopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om lesestrategiar
- har omfattande kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosatetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
- har god kunnskap om relevante teoriar innan munnleg opplæring
- kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har inngåande kjennskap til ungdomslitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid
- har kunnskap om barnelitteratur og nyare litteratur som vender seg mot vaksne lesarar

- har brei kunnskap om relevante teoriar om skriving og skriveopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane skriving kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om skrivestrategiar
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk
- har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allereie har tileigna seg grunnleggande lese- og skriveferdigheiter
- har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk
- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk

- har utvida innsikt i korleis elevar på ungdomssteget kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine, både elevar med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- har kunnskap om kva for funksjonar lesing og skriving har hatt og har i kulturen vår
- har utvida kunnskap om munnlege og skriftlege sjangrar i tradisjonelle medium og innsikt i korleis elevar frå 5. til 10. trinn utviklar kunnskap om desse og kan nytte dei i eige tekstarbeid
- har god innsikt i språklege endringsprosessar i fortid og samtid
- har god innsikt i talemålsvariasjonen i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
- har kjennskap til språk som ungdom brukar
- har inngåande kunnskap om norsk språkhistorie etter 1800 og om gjeldande normering av bokmål og nynorsk

- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskap og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

FERDIGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i leseopplæring frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar med bokmål som hovudmål og elevar med nynorsk som hovudmål
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av munnlege og elevtekstar for å fremje læring
- kan leggje til rette for at elevar får lese eit breitt utval litteratur, også sakprega tekstar i tradisjonelle og moderne medium, at dei utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan analysere, tolke og vurdere tekstar og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måtar
- kan bruke varierte estetiske arbeidsmåtar for auka litteraturforståing og glede hos elevane
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhald i samtalen med omsyn til kjønn, alder, kunnskap og kulturell bakgrunn hos mottakarane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa, skape og vurdere digitale, samansette tekstar

- kan leggje til rette for at elevane får skrive sakprega tekstar og fiksjonstekstar av ulikt slag
- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i skriveopplæring og skriftforming frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av skriftlege elevtekstar for å fremje læring
- kan nytte retoriske kunnskapar i arbeid med skriftlege tekstar
- kan kartleggje og vurdere lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket

- kan rettleie elevar i ulike former for skriftleg argumentasjon
- kan setje i gang, rettleie og vurdere skriftleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomssteget og grunngi karakterane ein set
- kan leggje til rette og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevane
- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekstar, sjå dei i eit historisk perspektiv og setje dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng
- kan bruke kunnskap om talemål og skriftspråksnormering i skriveopplæringa
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

- kan setje i gang, rettleie og vurdere munnleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomssteget og grunngi karakterane ein set
- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekstar, sjå dei i eit historisk perspektiv og setje dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng
- kan rettleie elevar i bruk av litteraturfagleg kjeldemateriale
- kan samanlikne tekstar skrivne for ungdom og vaksne med omsyn på innhald, form og funksjon
- kan setje sentrale norske tekstar og eit utval samiske tekstar (i omsetjing) inn i ein historisk samanheng og sjå dei i lys av nordisk og annan internasjonal litteratur
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle ei kulturforståing som tar den fleirkulturelle røynda på alvor
- kan nytte faglege kunnskapar til kritisk og konstruktivt refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv
- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærar og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskapar og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

Opptak

Ingen krav ut over opptakskravet til *Grunnskolelærerutdanningen 5-10 (240 studiepoeng)*.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhald

Studiet har fire emne, kvart på 15 studiepoeng. Dei fire emna har desse hovudområda:

Norsk 101 Arbeid med litteratur og munnleg opplæring (5-10):

- Lesing og leseopplæring
- Litteratur og litteraturredaktikk
- Munnleg opplæring

Norsk 102 Grammatikk, tekstteori og skriveopplæring (5-10):

- Skriveopplæring og arbeid med elevtekster med vekt på 5.-10. trinn
- Språket som system
- Språkutvikling
- Skriveopplæring med vekt på ungdomstrinnet
- Språknormering, bokmål og nynorsk

Norsk 103 Språkhistorie språkdidaktikk og språkleg mangfald (5-10):

- Språkhistorie etter 1800
- Sidemålsdidaktikk
- Faghistorie
- Språkendring og talemålsvariasjon
- Fleirspråklegheit og norsk som andrespråk
- Språk i Norden

Norsk 104 Språk, litteratur og didaktikk:

- Lesing og leseopplæring med vekt på ungdomstrinnet
- Litteratur og litteraturredaktikk
- Samansette tekster
- Språk og tekst i ulike medium

Meir detaljert beskriving av innhaldet i dei fire emna går fram av emnebeskrivingane.

Studiet bidrar i utdanningens Profesjonsdager og deltar i tverrfagleg samarbeid og undervisning med andre fag i grunnskolelærerutdanninga 5-10.

Organisering og læringsformer

Organisering

Studentane er organisert i basisgrupper.

Læringsformer

I studiet blir det lagt vekt på at studentane skal møte varierte arbeidsformer som f.eks. forelesingar, didaktisk refleksjon, faglege diskusjonar, gruppearbeid og individuelt arbeid. Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal ha ei utforskande tilnærming til faget og undervisninga i faget. Undervisninga bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap. IKT er integrert i studiet. Fronter blir brukt som læringsplattform.

Sentrale områder

Sentrale områder som er integrert i undervisninga er fagdidaktikk, grunnleggande ferdigheiter, tilpassa opplæring, vurdering, flerkulturelle og samiske perspektiver.

Bibliotek

Biblioteket skal bidra til å auke studentane si evne til å søkje etter, finne, evaluere og bruke relevant fagleg informasjon. I tillegg til personleg service, kan studentane få bibliotekundervisning der målsettinga er at dei skal kunne søkje i norske informasjonsskjelder, ha kjennskap til internasjonale databasar og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det er også tilbod om kurs i referanseteknikk.

Arbeidskrav

Det er obligatoriske arbeidskrav til kvart emne, som går fram av emnebeskrivingane. Desse arbeidskrava må vere godkjende for å framstille seg til eksamen.

Studenten må påregne utgifter til obligatorisk studietur.

Praksis

Praksis inngår i studiet og er integrert i dei ulike emnene. Praksis er meir beskreve i studieplan for Grunnskolelærerutdanninga 5-10 og i Plan for praksis (5-10).

Forsknings- og utviklingsarbeid

Studentane arbeider med forsknings- og utviklingsarbeid knytt til ein semesteroppgåve, sjå emnebeskriving (emne 104) for meir informasjon.

Internasjonalisering

I Grunnskolelærerstudiet 5-10 ved Avdeling for lærarutdanning blir det lagt vekt på at studentane skal sjå fag og lærararbeid i eit internasjonalt perspektiv. Det inneber at det blir lagt til rette for kontakt med tilsvarande utdanningsinstitusjonar i andre land og for utveksling av lærarar og studentar som ønskjer å arbeide spesielt med internasjonale spørsmål knytt til utdanning og læring. Integrering av studier eller praksisopplæring i utlandet kan skje ved at heile eller delar av studia i den valbare delen av utdanninga kan bestå av studie i utlandet. Føresetnaden er at det ligg føre ei godkjenning fra institusjon vår, basert på kriteria i dei nasjonale retningslinjene, og at det kan organiseres nødvendig praksisopplæring, enten under utenlandsoppholdet eller før/etter utenlandsoppholdet. Sjå meir informasjon i studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5-10, generell del.

I norskfaget blir det lagt vekt på det nordiske perspektivet.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby ei aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av at studentane gir tilbakemeldingar og at dei tar del i evaluering av studia:

Utvalg for utdanningskvalitet ved HiØ gjennomfører årlig ei evaluering av studiekvaliteten ved eit utval av høgskolen sine studieprogram (EVA 2).

Se også studieplan (programplan) for Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn

Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjende rutinar for evaluering på emnenivå (EVA 3). Sjå emnebeskrivingane for meir informasjon.

Tilbakemelding underveis

Studiet legg opp til samarbeid mellom lærarar og studentar gjennom at studentane gruppevis eller enkeltvis får tilbakemeldingar på eigne arbeid frå lærarar eller medstudentar. Sjå emnebeskrivingane for meir informasjon.

Vurdering

Obligatoriske arbeidskrav må vera godkjende før studenten kan framstille seg til eksamen i dei enkelte emna.

Studentane blir prøvd i begge målformer. Det er ikkje høve til fritak frå prøving i ei av målformene i Norsk (5-10).

Litteratur

Sjå emnebeskrivingane. Litteraturlister som er publisert for emne som ligg fram i tid, kan bli oppdaterte framfor kvart semester. Oppdaterte litteraturlister vil vere tilgjengelege i emnebeskrivingane ved semesterstart.

Jobb og vidare studier

Målgruppe er studenter i Grunnskolelærerutdanninga 5-10.

Norsk for grunnskolelærerutdanning 5-10 fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsett som lærar i norsk på 5.-10. trinn i norsk skule.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Fungerende dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 12. desember 2014

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 19. juni 2014

Studieplanen gjelder for

2015-2016

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2015

Obligatoriske emner

LUNOR10110

Arbeid med litteratur og munnleg opplæring (5-10)

15 stp

Vår 2016

Obligatoriske emner

LUNOR10210

Grammatikk, tekstteori og skriveopplæring (5-10)

15 stp

LUNOR10310

Språkhistorie, språkdidaktikk og språkleg mangfald (5-10)

15 stp

Høst 2016

Obligatoriske emner

LUNOR10416

Språk, litteratur og didaktikk (5-10)

15 stp

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 03:11:20

LUNOR10110 Arbeid med litteratur og munnleg opplæring (5-10) (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Camilla Häbler

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

1. semester (haust) i Grunnskolelærerutdanninga 5-10 (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har brei kunnskap om relevante teoriar om lesing og leseopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om lesestrategiar
- har omfattande kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosaetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
- har god kunnskap om relevante teoriar innan munnleg opplæring
- kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har inngåande kjennskap til ungdomslitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid
- har kunnskap om barnelitteratur og nyare litteratur som vender seg mot vaksne lesarar

FERDGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i leseopplæring frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar med bokmål som hovudmål og elevar med nynorsk som hovudmål
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av munnlege og elevtekstar for å fremje læring
- kan leggje til rette for at elevar får lese eit breitt utval litteratur, også sakprega tekstar i tradisjonelle og moderne medium, at dei utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan analysere, tolke og vurdere tekstar og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måtar
- kan bruke varierte estetiske arbeidsmåtar for auka litteraturforståing og glede hos elevane
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhald i samtalen med omsyn til kjønn, alder, kunnskap og kulturell bakgrunn hos mottakarane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa, skape og vurdere digitale, samansette tekstar

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle ei kulturforståing som tar den fleirkulturelle røynda på alvor
- kan nytte fagleg kunnskap til kritisk og konstruktivt refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

Norsk 101 er konsentrert om tre fagområde:

- Lesing og leseopplæring
- Litteratur og litteraturdidaktikk
- Munnleg opplæring

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle tema, i samsvar med måla for læringsutbytte. Det fleirspråklege og fleirkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle dei tre fagområda. I tillegg er tilpasset opplæring og vurdering integrert i emnet.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, faglig og didaktisk refleksjon, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. Undervisninga bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som ein reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis er integrert i emnet. Erfaringar frå praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget. Praksisopplæringa er nærmere beskreve i Plan for praksis for Grunnskolelæringa 5-10.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgåver

Det er fire arbeidskrav som studentane må få godkjent før dei kan framstille seg til eksamen. Arbeidskrav må leverast til fastsett tid.

Studentane får i løpet av semesteret oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til emna som det blir arbeidd med. Dei skriftlege arbeida skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag 50 % av tekstmengda. Tilbakemelding på desse arbeida vil dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida skal dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg.

Eksamen

Individuell skriftleg eksamen, 8 timar

Målform: bokmål.

Hjelpemiddel: Ordbok/ordliste og Kunnskapsløftet.

Det blir nytta bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikkje bestått.

Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Fagansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3). Dette vil skje gjennom ei sluttvurdering i form av eit spørjeskjema, som kan bli supplert med munnlege tilbakemeldingar frå studentane.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 23. juni 2015.

Teoripensum:

- Lesing og leseopplæring

Lesedidaktikk av Astrid Roe (ca. 224 sider)

Sylvi Penne: "Å bli en som leser litteratur - en utviklingshistorie om lesing fra 6 til 16" i Sylvi Penne: *Norsk som identitetsfag - norsklæreren i det moderne* (2001) (ca. 19 sider) (K)

- Litteratur og litteraturdydidaktikk

Barnelitteratur - sjangrar og teksttypar av Mjør, Birkeland og Risa (2012) (ca. 200 sider)

Diktboka av Per Olav Kaldestad (2006) (Teoridelen, dei første 130 sidene)

- Munnleg opplæring

Liv Marit Aksnes: "Muntligheten i norskfaget. Oversikt over feltet norsk muntlig" i: Frøydis Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 16 sider)

Helene Dam: "Hvordan arbeide med muntlig formidling i skolen?" i: Frøydis Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 12 sider)

Torlaug Løkensgard Hoel: "*Den første gang, den første gang...* Bygging av munnleg klasseromskultur i norskfaget" i: Frøydis Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 17 sider)

Sylvi Penne: "Nadia og retorikken" i: Frøydis Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 20 sider)

Frøydis Hertzberg: "Vurdering av muntlig - det går an" i: Frøydis Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 9 sider)

Retorikk i skolen av Jonas Bakken (2009) (ca. 120 sider)

Primærttekster:

Tre bildebøker:

- Gro Dahle og Svein Nyhus: *Snill*
- Jon Fosse og Akin Düzakin: *Kant*
- Anna Bache-Wiig og Lisa Aisato: *Don Fridtjof*

Fem verk fra nyere nordisk barne- og ungdomslitteratur:

- Johan Harstad: *Darlah – 172 timer på månen*
- Klaus Hagerup: *Høyere enn himmelen* (tilgjengelig som e-bok)
- Arne Berggren: *Fisken* (tilgjengelig som e-bok)
- Astrid Lindgren: *Bröderna Lejonhjärta* (på svensk)
- Erlend Loe: *Kurt koker hodet*

Ett drama

- Henrik Ibsen – *Peer Gynt* (tilgjengelig som e-bok)

Én fagbok for barn eller ungdom

- Erna Osland: *Skarpe tenner*

Fire nordiske romaner fra nyere tid:

- Lars Amund Vaage: *Kunsten å gå*
- Mikael Niemi: *Populärmusik från Vittula* (på svensk)
- Ingeborg Arvola: *Forsiktig. Glass*
- Hanne Ørstavik: *Like sant som jeg er virkelig* (tilgjengelig som e-bok)

I tillegg er følgende kompendier pensum

- Lyrikkompendium
- Essay, kortprosa og novellekompendium
- Kompendium i folkedikting

NB: Bøkene som er merket «tilgjengelig som e-bok», kan lese gratis fra norske IP-adresser

LUNOR10210 Grammatikk, tekstteori og skriveopplæring (5-10) (Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Benthe Kolberg Jansson

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk for grunnskolelærerutdanning 5 -10* (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

2. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanninga 5-10 (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har brei kunnskap om relevante teoriar om skrivning og skriveopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane skrivning kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om skrivestrategiar
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk
- har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allereie har tileigna seg grunnleggande lese- og skriveferdigheiter
- har brei innsikt i korleis elevar på ungdomssteget kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har kunnskap om gjeldande normering av bokmål og nynorsk

FERDIGHEITER

Studenten

- kan leggje til rette for at elevane får skrive sakprega tekstar og fiksjonstekstar av ulikt slag
- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i skriveopplæring og skriftforming frå 5. til 10. trinn, både for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av skriftlege elevtekstar for å fremje læring
- kan rettleie elevar i ulike former for skriftleg argumentasjon
- kan setje i gang, rettleie og vurdere skriftleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomssteget og grunngi karakterane ein set
- kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med skriftlege tekstar
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klassemiljø og utvikle ei kulturforståing som tar den fleirkulturelle røynda på alvor
- kan nytte fagleg kunnskap til kritisk og konstruktivt refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

Norsk 102 er konsentrert om fem fagområde:

- Skriveopplæring og arbeid med elevtekster med vekt på 5.-10. trinn
- Språket som system
- Språkutvikling
- Språknormering, bokmål og nynorsk

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle tema, i samsvar med måla for læringsutbytte. Sentrale områder integrert i emnet er grunnleggande ferdigheter, tilpasset opplæring, vurdering, fleirkulturelle og samiske perspektiver.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i grupper og individuelt arbeid. Undervisninga bygger på oppdatert forskningsbaser kunnskap. I lærarutdanninga spelar dessutan praksisperiodane ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til både kunnskapsmål, ferdigheitsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som ein reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis er integrert i emnet. Erfaringer fra praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget. Se nærmere informasjon om praksisopplæringa i Plan for praksis for Grunnskolelærerutdanningen 5-10.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgåver

Det er fire arbeidskrav som studentane må få godkjent før dei kan framstille seg til eksamen. Arbeidskrava må leverast til fastsett tid.

Studentane får i løpet av semesteret oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til emna som det blir arbeidd med. Dei skriftlege arbeida skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag 50 % av tekstmengda. Tilbakemelding på desse arbeida vil dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida skal dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg.

Eksamen

Skriftleg eksamen, 8 timar

Målform: nynorsk.

Hjelpemiddel: Ordbok/ordliste og Kunnskapsløftet.

Det blir nytta bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikkje bestått.

Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3). Dette vil skje gjennom ei sluttvurdering i form av eit spørjeskjema, som kan bli supplert med munnlege tilbakemeldingar frå studentane.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 10. desember 2015.

Bøker:

Kulbrandstad, Lars Anders (2005): *Språkets mønstre. Grammatiske begreper og metoder*. Oslo: Univeristetsforlaget (300 s.)

Skjelbred, Dagrun (2014): *Elevens tekst. Et utgangspunkt for skriveopplæring*. 4. utgave. Oslo: LNU/Cappelen Akademisk Forlag ISBN 978-82-02-45475-3 (187 s.)

Artiklar og kapittel:

Artiklar og kapittel merkte med **K** blir lagt i kompendium

Andreassen, Rune og Jansson, Benthe Kolberg (2014): Lese- og skrivevansker. I Jansson, Benthe Kolberg og Traavik, Hilde (red.). *Norskboka 2. Norsk for grunnskolelæreutdanning 1-7*. Oslo, Universitetsforlaget ISBN 978-82-15-02104-1 **K**

Berge, Kjell Lars (2014): Å kunne uttrykke seg skriftlig. I Stray, Janicke Heldal og Wittek, Line (red.). *Pedagogikk – en grunnbok*. Oslo, Cappelen Damm Akademisk ISBN 978-82-02-41424-5 **K**

Dysthe, Olga og Frøydis Hertzberg (2009): Den nyttige tekstresponsen – hva sier nyere forskning? I Haugaløkken, Ove Kristian m.fl. (red.): *Tekstvurdering som didaktisk utfordring*. Oslo: Universitetsforlaget ISBN 978-82-15-01419-7 (8 s.) **K**

Evensen, Lars Sigfred (2010): En gyldig vurdering av elevers skrivekompetanse? I Smidt, J., Folkvord, I. og Aasen, A.J. (red.). *Rammer for skrijving. Om skriveutvikling i skole og yrkesliv*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. (18 s.) Kan også lesast her: <http://www.skrivesenteret.no/ressurser/en-gyldig-vurdering-av-elevers-skrivekompetanse/>

Hertzberg, Frøydis (2014): Grammatikk i skolen – klart for en omkamp? I *Bedre skole* nr. 2, s. 80-83 Tilgjengeleg frå http://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre%20Skole/BS_2_2014/UTD-BedreSkole-0214-WEB_Hertzberg.pdf

Hertzberg, Frøydis (2008): Grammatikk? I Nergård, Mette Elisabeth og Ingebjørg Tonne (red.): *Språkdidaktikk for norsklærere*. Oslo: Universitetsforlaget ISBN 978-82-15-01307-7 (10 s.) **K**

Hertzberg, Frøydis (2008): Sjangerskriving i ungdomsskolen: Fortelling er ikke nok. I Bjar, Louise (red.): *Det er språket som bestemmer! Læring og språkutvikling i grunnskolen*. Bergen: Fagbokforlaget/Landslaget for norskundervisning ISBN 978-82-450-0615-5 (18 s.) **K**

Iversen, Harald Morten (2011): «La det svinge» - en analyse og vurdering av en tiendeklassetekst. I Smidt, Jon, Solheim, Randi og Aasen, Arne Johannes (red.): *På sporet av god skriveopplæring – ei bok for lærere i alle fag*. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag ISBN 978-82-519-2748-2 **K**

Jansson, Benthe Kolberg (2013): Språknormering. I Traavik, Hilde og Jansson, Benthe Kolberg (red.): *Norskboka 1*. Oslo: Universitetsforlaget ISBN 978-82-15-02104-1 **K**

Løvland, Anne. 2007. Kva kjenneteiknar en sammensatt tekst? I: *På mange måtar. Samansette tekstar i skolen*. Bergen: LNU: Fagbokforlaget. ISBN: 978-82-450-0584-4 **K**

Skovholt, Karianne & Veum, Aslaug. 2014. Teoriar om tekst og kommunikasjon. I: *Tekstanalyse. Ei innføring*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. ISBN: 978-82-02-40040-8 **K**

Martinsen, Kirsti (2008): Gutter + skrijving er sant? I *Norsklæreren*, nr. 1, s. 12-16. (4 s.) **K**

Otnes, Hildegunn (2015): Skriveoppgaver under lupen. I Otnes, Hildegunn (red.) *Å invitere elever til skrijving. Ulike perspektiver på skriveoppgaver*. Bergen: Fagbokforlaget ISBN 978-82-450-1813-4 (14 s.) **K**

Skjelbred, Dagrun (2010): *Fra Fadervår til Facebook. Skolens lese- og skriveopplæring i et historisk perspektiv*. Kap. 4: Skriveopplæring. Bergen: LNU/Fagbokforlaget (40 s.) ISBN 978-82-450-0960-6 **K**

Solheim, Randi, Ann Sylvi Larsen og Anne Charlotte Torvatn (2010): "Skrivekultur på mellomtrinnet – tre dømme". I Smidt, Jon (red.): *Skriving i alle fag – innsyn og utspill*. Trondheim: Tapir akademiske forlag (27 s.) ISBN 978-82-519-2686-7 **K**

Traavik, Hilde (2009): Grunnleggende ferdigheter: Hvorfor er de så viktige? I Traavik m.fl. (red.): *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget (11 s.) ISBN 978-82-150-1388-6 **K**

Aasen, Arne Johannes og Trygve Kvithyld (2012): Å skrive, det er å omskrive – funksjonell respons for å utvikle elevenes revisjonskompetanse. I *Bedre skole* nr. 1, s. 24-29 Kan også lesast her: http://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre%20Skole/BS_nr_1_11/BS_1-12/UTD-BedreSkole-0112-WEB_Kvithyld_Aasen.pdf

Læreplanen i norsk og andre relevante offentlege dokument:

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova). Kan lesast her: <http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

Forskrift til opplæringslova. Kan lesast her: <http://www.lovdatab.no/for/sf/kd/kd-20060623-0724.html>

Læreplan i norsk. Kan lesast her: <http://www.udir.no/kl06/NOR1-05/>

Utdanningsdirektoratet (2014): Vurderingsretteiingar og eksamensoppgåver: <https://pgsf.udir.no/dokumentlager/EksamensOppgaver.aspx?proveType=EG> Passord til eksempeloppgåver vil bli oppgitt av forelesar

Elevtekster

Eit utval elevtekster vil bli delt ut på forelesingane.

LUNOR10310 Språkhistorie, språkdidaktikk og språkleg mangfald (5-10) (Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Åshild Søfteland

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk for grunnskolelærerutdanning 5 - 10* (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

2. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanning 5-10 (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk
- har utvida innsikt i korleis elevar med norsk som andrespråk kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har inngåande kunnskap om norsk språkhistorie
- har god innsikt i språklege endringsprosessar i fortid og samtid
- har god innsikt i talemålsvariasjonen i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
- har kjennskap til språk som ungdom brukar
- har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk

FERDIGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i lese- og skriveopplæring på 5. - 10. trinn for elevar med norsk som andrespråk
- kan leggje til rette og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevane
- kan bruke kunnskap om talemål og skriftspråksnormering i skriveopplæringa
- kan legge til rette for variert grannespråksundervisning

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskap og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

Innhold

Norsk 103 er konsentrert om desse fagområda:

- Fleirspråklegheit og norsk som andrespråk
- Sidemålsdidaktikk
- Språkhistorie etter 1800
- Faghistorie
- Språkending og talemålsvariasjon
- Språk i Norden

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle områda, i samsvar med måla for læringsutbyte.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjantrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærarutdanninga spelar dessutan praksisperiodane ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til både kunnskapsmål, ferdigheitsmål og generell kompetanse i norskfaget. Undervisninga bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som ein reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Studenten må rekne med utgifter til obligatorisk studietur.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis er integrert i emnet. Erfaringar frå praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget. Sjå nærmare informasjon om praksisopplæringa i Plan for praksis for Grunnskolelærerutdanningen 5-10.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Punktet endra 1. desember 2015.

Studentane får i løpet av semesteret oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema som det blir arbeidd med. Til saman er det fire arbeidskrav. For å kunne framstille seg til eksamen må desse vere gjennomført til rett tid og godkjent av faglærer. To av desse arbeidskrava er skriftlege, eitt er munnleg eller praktisk retta og eitt er knytt til dansk som nabospråk:

1. To skriftlege arbeid skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Tilbakemelding på desse arbeida kan dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida kan dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg.
2. Munnleg eller praktisk retta arbeid
3. Studietur eller oppgåve knytt til dansk som nabospråk

Begge målformer skal vere representert i dei skriftlege arbeidskrava, kvar med om lag 50 % av tekstmengda.

Meir detaljert beskriving av desse arbeidskrava vil bli gitt ved undervisningsstart.

Eksamen

Punktet endra 1. desember 2015.

Munnleg, individuell eksamen

Den munnlege eksaminasjonen er normalt todelt. Først presenterer studenten eitt av arbeidskrava sine (sjølvvalt). Presentasjonen skal vere mest mogleg reflekterande rundt eigen arbeidsprosess, og ikkje bare vere eit referat av det faglege innhaldet. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutt. Deretter følger ein eksaminasjonsdel på omlag 30 minutt, der sensorane og studenten har ei fagleg samtale med utgangspunkt i eitt eller fleire av tema frå arbeidskrava eller pensumlitteraturen.

I vurderinga vil både det faglege innhaldet og dei munnlege ferdigheitene bli vurdert.

Det blir nytta bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikkje bestått.

Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Emneansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist endra 13. november 2015.

Bøker

Berggren, Harald, Kjartan Sørland & Vigdis Alver. (2012). *God nok i norsk? Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (kap. 1-11) (195 sider)

Hårstad, Stian. (2015). *Nabospråk og nabospråksundervisning*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (77 små sider)

Jansson, Benthe Kolberg & Synnøve Skjong (red.). (2011). *Norsk = nynorsk og bokmål. Ei grunnbok om nynorsk i skolen*. Oslo: Samlaget. (Kap. 1 og 5?8) (114 sider)

Matsson, Anna F. & Gisela Håkansson. (2011). *Bedömning av svenska som andraspråk. En analysmodell baserad på grammatiska utvecklingsstadier*. Lund: Studentlitteratur. (124 små sider)

Mæhlum, Brit & Unn Røyneland. (2012). *Det norske dialektlandskapet. Innføring i studiet av dialekter*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (200 sider)

Mæhlum, Brit, Unn Røyneland, Gunnstein Akselberg & Helge Sandøy. (2008). *Språkmøte. Innføring i sosiolingvistikk*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (kap. 1-3, 5-7 og 10) (122 sider)

Otnes, Hildegunn & Bente Aamotsbakken. (2006). *Tekst i tid og rom. Norsk språkhistorie*. Oslo: Samlaget. (279 sider); kap. 1 og 6-11

Artiklar og delkapittel

Engen, Thor Ola & Lars Anders Kulbrandstad. (2004). 'Minoritetsspråk i Norge' (Kap. 5 i boka *Tospråklighet, minoritetsspråk og minoritetsundervisning.*) (37 sider)

Hårstad, Stian & Toril Opsahl. (2013). 'Multietnolektisk stil: utviklingstendenser i flerspråklige miljøer' (Kap. 4 i boka *Språk i byen. Utviklingslinjer i urbane språkmiljøer i Norge.*) (37 sider)

Hasund, Ingrid Kristine. (2006). *Ungdomsspråk*. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (kap. 1 'Introduksjon', kap. 5 'Slang' og kap. 7 'Småord') (50 sider)

Generell kompetanse

Gjeldande læreplan for grunnskolen (LK 06)

Opplæringslova og forskrift til opplæringslova

LUNOR10416 Språk, litteratur og didaktikk (5-10) (Høst 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Emneansvarlig: Leif Erik Vold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Norsk i grunnskolelærerutdanning 5-10* (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

3. semester (høst) i Grunnskolelærerutdanningen (240 studiepoeng):

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har utvidet innsikt i hvordan gutter og jenter på ungdomstrinnet kan motiveres til lesing og videreutvikle leseforståelse og lesestrategier, både elever med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- har kunnskaper om hva som kjennetegner språklig kommunikasjon i ulike medium
- har utvidede kunnskaper om muntlige og skriftlige sjangrer i moderne medium og innsikt i hvordan elever fra 5. til 10. trinn utvikler kunnskaper om disse og kan benytte dem i eget tekstarbeid
- har kunnskaper om ulike teoretiske perspektiver og retninger i arbeidet med å forstå litteratur
- har god litteraturhistorisk oversikt og kunnskaper om sentrale verk i norsk fiksjonslitteratur og sakprosa og kjennskap til teorier om sammensatte tekster
- har kunnskap om hva som skjer når en tekst blir overført fra et medium til et annet (adaptasjon)

Ferdigheter

Studenten

- kan sette i gang, veilede og vurdere muntlig og sammensatt tekstproduksjon hos elever på ungdomstrinnet og begrunne karakterene som blir satt
- kan lese, analysere, tolke og vurdere sammensatte tekster, se dem i et historisk perspektiv og sette dem inn i en større kulturell og offentlig sammenheng
- kan veilede elever i bruk av litteraturfaglig kildemateriale
- kan sammenlikne tekster skrevet for ungdom og voksne med hensyn til innhold, form og funksjon
- kan sette sentrale norske tekster og et utvalg samiske tekster (i oversettelse) inn i en historisk sammenheng og se dem i lys av nordisk og annen internasjonal litteratur
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere norskfaget og egen praksis som norsklærer og begrunne vurderingene
- har innsikt i norskfaget ut fra forskning og fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut fra slike perspektiver på faget
- kan rettlede elever i arbeidet med tekster slik at de kan utvikle seg selv, skaffe seg kunnskap og forberede seg for aktiv deltaking i offentlige rom og samfunnet
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klassemiljø og utvikle språk- og kulturforståelse
- kan se faget i et større dannelsesperspektiv og undervisninga som en del av opplæringa i et aktivt deltakerdemokrati

Innhold

Norsk 104 er konsentrert om fire fagområder

- Lesing og leseopplæring med vekt på ungdomstrinnet
- Litteratur
- Sammensatte tekster
- Språk og tekst i ulike medium. Adaptasjon.

Det vil bli arbeidet både teoretisk og skoleretta med alle emnene, i samsvar med måla for læringsutbytte. De flerspråklige, samiske og flerkulturelle perspektivene vil det bli lagt særskilt vekt på i arbeidet med alle fagområdene.

Det vil også bli lagt vekt på at studentene skal utvikle egen kompetanse i både skriftlige og muntlige sjangrer.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesninger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolebiblioteket om emner som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis er integrert i emnet. Erfaringer fra praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget. Se informasjon om praksisopplæringa i Plan for praksis for Grunnskolelærerutdanning 5-10.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Én skriftlig fagtekst om et oppgitt emne med tilknytning til svensk språk og litteratur. Omfang ca 4 sider.

Arbeidskravet må leveres innen oppgitt frist. For å kunne framstille seg til eksamen, må arbeidskravet være godkjent.

Eksamen

Emnet har to deleksamenar:

Deleksamen 1: Heimeeksamen over tre dagar av fagartikkeltypen med eit kritisk, reflekterande og analytisk innhold knytt til ein eller fleire av tekstane i studiet.

Deleksamen 2: Ein skoleeksamen på fire timar, der studenten blir prøvd i kunnskapsstoff frå pensumet.

Ny/utsatt eksamen blir gjennomført saman med ordinær eksamen neste studieår. Både eksamenane skal gjennomførast elektronisk.

Tillatne hjelpemiddel: ordbok/ordliste, både bokmål og nynorsk samt Kunnskapsløftet generell del og læreplanen for norsk.

Målforma på dei to deleksamenane er valfri, men ein må vere på nynorsk og ein på bokmål. Ved vurdering tel dei to deleksamenane likt, og begge må vere bestått for å få karakter i emnet.

Det blir nytta bokstavkarakterane A - F. Vurderinga blir gjort av ein ekstern og ein intern sensor.

Ved ikkje bestått på ein av deleksamenane, kan kun den deleksamenen som ikkje er bestått tas på nytt.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3). Dette vil skje gjennom en sluttvurdering i form av et spørreskjema, som kan bli supplert med muntlige tilbakemeldinger fra studentene.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert i 10. juni 2016.

Skjønnlitteratur

Hele verk:

Islendingesaga: *Soga om Gisle Sursson* (*)

Ludvig Holberg: *Erasmus Montanus* (*)

Bjørnstjerne Bjørnson: *Synnøve Solbakken* (*)

Henrik Ibsen: *Vildanden* (*)

Amalie Skram: *Lucie* (*)

Knut Hamsun: *Sult* (*)

August Strindberg: *Fröken Julie* (*) (NB: den originale svenske teksten)

Aksel Sandemose: *En flyktning krysser sitt spor* (*)

Tarjei Vesaas: *Is-slottet* (*)

Dag Solstad: *Genanse og verdighet* (*)

Per Olof Enquist: *Kapten Nemos bibliotek* (NB: den originale svenske teksten)

(Tekstene som er merket med asterisk (*) er tilgjengelige som gratis e-bøker)

I tillegg kommer kompendium fra seksjonen med dikt og noveller på dansk, norsk og svensk som vil være tilgjengelige før semesteret starter. Disse kompendiene legges ut digitalt.

Teori:

Anne-Kari Skardhamar: *Kunsten å lese skjønnlitteratur*

Per Thomas Andersen: *Norsk litteraturhistorie*